

Міждисциплінарна курсова робота

3

«Економічної теорії»

на тему:

«Зв'язок між інфляцією та бюджетними видатками»

Студента 2 курсу ЕК-21 групи
напряму підготовки економічна кібернетика

Власюка П.Р.

Керівник:

доцент кафедри економічної теорії,

кандидат економічних наук

Лотиш О.Я.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис, прізвище та ініціали)

_____
(підпис, прізвище та ініціали)

_____
(підпис, прізвище та ініціали)

ПЛАН

Вступ

1. Теоретичні аспекти інфляційних процесів.
2. Аналіз взаємозв'язку інфляції та бюджетних видатків в Україні.
3. Проблеми формування системи видатків державного бюджету.

Висновки

Список використаної літератури

ЗМІСТ

План	2
Зміст	3
Вступ	4
1. Теоретичні аспекти інфляційних процесів	5
2. Аналіз взаємозв'язку інфляції і бюджетних видатків в Україні	11
3. Проблеми формування системи видатків державного бюджету	15
Висновки	20
Список використаної літератури	21

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що в умовах нестабільної економічної ситуації, яка характерна для більшості розвинених країн світу, та зокрема для України, питання щодо стану бюджету та перспектив його формування і використання стає все більш важливим, а проблема його збалансування – все важливішою. До того найближчим часом перед Україною постає важливе та складне питання щодо сплати боргових зобов'язань перед іноземними кредиторами та сплати зовнішніх валютних боргів.

Отже, **метою дослідження** є аналіз взаємозв'язку інфляції і бюджетних видатків в Україні, а також проблеми формування системи видатків державного бюджету України, визначення перспектив його формування та використання у майбутньому.

Досягнення даної мети зумовлюється виконанням таких **завдань**:

- 1) Виявити аспекти інфляційних процесів;
- 2) Проаналізувати взаємозв'язок інфляції та бюджетних видатків в Україні;
- 3) Розглянути проблеми формування системи видатків державного бюджету;
- 4) Визначити перспективи формування бюджету та використання у майбутньому;

Об'єктом дослідження курсової роботи є інфляція.

Предметом дослідження є система бюджетних видатків України.

Знайшли відображення дослідження проблематики системи видатків державного бюджету у працях вітчизняних науковців, серед яких варто виділити вчених, науковців та економістів, а саме: Ц.Г. Огонь, В.М. Опарін, Л.М. Демиденко, В.Г. Дем'янишин, Т. І. Єфименко, О.П. Кириленко, І. О. Луніна, К. В. Павлюк, Ю.В. Пасічник, Ю.Д. Радіонов, Ю.Л. Субботович, В.М. Федосов, О.В. Чеберяко, І.Я. Чугунов, С.І. Юрій та інших.

1. Теоретичні аспекти інфляції як економічного явища

Інфляція – це знецінення грошей, породжене диспропорціями в суспільному виробництві й порушенням законів обігу грошей, яке виявляється у стійкому зростанні цін на товари і послуги. Найбільш лаконічне визначення інфляції — зростання загального рівня цін.

Під час інфляції має місце:

- знецінювання коштів по відношенню до золота;
- знецінювання коштів по відношенню до товару;
- знецінювання коштів по відношенню до іноземної валюти.

Інфляція не означає зростання цін на абсолютно всі товари та послуги. Ціни на окремі товари можуть підвищуватися, знижуватися, залишатися без зміни. Важливо, щоб збільшився загальний рівень цін, тобто дефлятор ВВП.

Інфляція властива більшості економічно розвинутих країн світу і є основною проблемою в тих країнах, що розвиваються.

Інфляція виникає в разі, якщо суспільство намагатиметься витратити більше, ніж дозволяють виробничі потужності економіки. Коли сукупні витрати перевищують обсяг продукту при повній зайнятості, відбувається підвищення рівня цін. Отже, надмірний обсяг сукупних витрат носить інфляційний характер. У цьому разі уряд зобов'язаний ліквідувати надлишкові витрати. Він може цього досягнути головним чином через скорочення власних видатків, а також підвищенням податків[9].

Аналіз інфляції показує, що вона буде мати місце, хоча прийматиме інші форми, не бюджетні. Наприклад, яким би не був стан державного бюджету, економіка складається з матеріальних, інтелектуальних та інших ресурсів, які можна використати ефективно – для випуску продукту цивільного призначення. Якщо сировина йшли не туди, де вона справді потрібні народному господарству, то їх розподіл є неправильним. Через виникнення диспропорцій важче не тільки розвивати виробництво, а навіть забезпечувати заміну зношених основних фондів, що негативно відбивається на кількості і динаміці товарної пропозиції. Це один із інфляційних ефектів мілітаризму. Ще один ефект виникає, коли зайняті в

оборонному секторі виступають на ринку тільки у ролі покупців, формують попит, але не сприяють збільшення пропозиції.

Це однозначно каже про повну необхідність економічної демілітаризації, без якої не можливо позбутися інфляції. З кожним кроком на шляху конверсії військового виробництва дія цих ефектів щоразу зменшується[10].

Інтенсивність процесу інфляції сильно залежить від загально стану ринків, від того, чи є там конкурентний ринок чи монополія. На даний момент практика показує, що інфляція найскоріше росте саме за високого рівня монопольних ринків. Хоча монополії не починають інфляції самі по собі, але монополісти її активно збільшують і посилюють. Для того щоб зберегти лідируюче положення на ринку, вони стараються не тільки установити і втримати великі ціни, але і зберегти розміри обсягів виробництва та обсягів пропозиції. Це надзвичайно негативно впливає на співвідношення сумарного попиту і пропозиції, збільшує різницю між цими показниками. До того ж монополісти, руйнуючи механізм ринку, зменшують еластичність пропозиції за ціною, затримують реакцію виробництва на коливання попиту, тобто продовжують інфляційну нестабільність. Загалом можна вважати, монополії надають їй додаткового пришвидшення.

Класифікаційні ознаки інфляції:

1. *За формою прояву:*

- Відкрита: збільшення цін, девальвація валюти, знецінення грошових збережень.

- Прихована: збільшення дефіциту на товари; рівномірний поділ благ; порушення в сфері роздрібної торгівлі.

2. *За темпами знецінення грошей:*

- Повзуча: при такому виді інфляції ціни збільшуються не більше ніж на 10% за рік. Ця інфляція може ефективно регулювати ціни згідно до змінних умов виробництва і попиту. Характеристика: надмірна інфляція, інфляційне фінансування, накопичення грошей в каналах обігу, невелике збільшення цін.

- Галопуюча: при такій інфляції ціни збільшуються в межах від 20 до 200% в рік, є вже серйозною загрозою для економіки, хоча зріст рівня цін ще важко

прогнозувати і включити в параметри договорів і угод. Характеристика: розбалансування економіки, гарячі гроші провокують інфляційний мультиплікатор, грошова криза (платіжна криза), якщо грошова криза задовольняється емісією – то емісійний шок, кошти втрачають функції засобу обігу, накопичення та платежу[11].

- Гіперінфляція: цей вид інфляції є найбільш згубним для економіки, вона являє собою гіперактивне зростання кількості грошей в обігу і як наслідок катастрофічне збільшення цін на товари. Роль самих грошей в таких випадках сильно падає і суспільство, і промислові підприємства переходять на інші, менш корисні для них способи розрахунку, наприклад - бартер. В деяких випадках з'являються окремі паралельні валюти, сильно збільшується роль іноземної валюти. Гіперінфляція несе сильний удар навіть по найбільш заможним низкам суспільства. Характеристика: за місяць ціни збільшуються на 50 %, несправедливість, нееквівалентність перерозподілу доходів суспільства, «втеча» від грошей, інфляція роз'їдає вартість активів, спекуляція, не грошові відносини, тіньова економіка[8].

3. За ступенем передбачення:

- Очікувана. Таку інфляцію можна передбачити на будь-який період часу і така інфляція є як правило прямим результатом діяльності влади.

- Неочікувана. Таку інфляцію можна характеризувати неочікуваним збільшенням цін, яка негативно відіб'ються на системі оподаткування і обігу грошей.

4. За рівнем збалансованості:

- Збалансована: характеризується однаковим збільшенням цін на різні групи послуг і товарів. При цій інфляції ціни піднімаються відносно помітно і одночасно на більшість послуг і товарів. В такому випадку по результатах середньорічного збільшення цін піднімається відсоткова ставка національного банку і таким способом ситуація в державі стає рівна стабільним цінам на товари та послуги.

- Незбалансована: характеризується різношвидкісним рухом цін на різні групи товарів і послуг. У випадку такої інфляції ціни на різні групи товарів і послуг збільшуються неодноразом і по-іншому на кожен вид товару чи послуг.

5. За причинами виникнення:

- Інфляція попиту – це збій рівноваги на ринку попиту і пропозиції зі сторони попиту. Головними причинами тут можуть бути ріст державних витрат, ріст попиту в умовах повної зайнятості на засоби виробництва і майже повної завантаженості виробничих потужностей, а також збільшення купівельної спроможності робітників (збільшення заробітної плати). Наслідок цього є надлишок грошей у відношенні до кількості товарів, ростуть ціни. Таким чином надлишок в обігу платіжних засобів породжує дефіцит пропозиції, тоді виробники товарів та послуг не можуть реагувати на ріст попиту[8].

- Інфляція пропозиції - збільшення цін створених внаслідок збільшення затрат виробництва чи зменшення сумарної пропозиції. Інфляція пропозиції, може бути в тому випадку, якщо збільшуються затрати на одиницю продукції, тобто середні затрати за цього обсягу виробництва. Ріст затрат на одиницю продукції в економіці знижує прибутки і кількість обсягу продукції, котрий може бути запропонований за існуючого рівня цін. Наслідком цього зменшується сумарна пропозиція послуг та товарів, які в свою чергу, підвищують рівень цін[10].

До основних інфляційних *причин збільшення цін* можна включати такі:

1. Диспропорційність – незбалансованість державних видатків і доходів (дефіцит бюджету держави). Часто цей дефіцит відшкодовується за рахунок використання друкарського верстата, що веде до зростання грошової маси і, як наслідок, – інфляції.

2. Інфляційно-небезпечні вкладення – найчастіше мілітаризація економіки. Воєнні асигнування призводять до створення додаткового платоспроможного попиту і, як наслідок цього - є збільшення грошової маси. Надлишкові військові асигнування є головною причиною гострого дефіциту бюджету держави, а також збільшення боргу держави, для покриття котрого видаються додаткові паперові гроші[8, с. 495].

3. Відсутність вільного і чистого ринку і ринку досконалої конкуренції як його елемента. Сучасний ринок в у більшості випадків олігополістичний. Оскільки олігополіст завжди зацікавлений у зменшенні виробництва і пропозиції товарів,

утворюється дефіцит, котрий використовується ним для підтримки чи збільшення цін на товари[9, с.135].

4. Імпортована інфляція, роль котрої росте із збільшенням відкритості економіки і залученням її до світогосподарських зв'язків тої чи іншої держави. Способи та можливості для боротьби у держави є достатньо обмежені. Спосіб ревальвації власної валюти, що зрідка використовується в таких випадках, робить продаж свого власного товару іншим державам більш вигідним, одночасно ускладнюючи купівлю товарів у інших держав.

5. Інфляційні очікування – набуття інфляцією самостійно підтримуючого характеру. Це коли населення і господарські суб'єкти привикають до постійного росту цін. Населення вимагає збільшення заробітної плати і робить запаси товарів заздалегідь, очікуючи на їх швидке подорожчання цін на товари. Виробники цих товарів також побоюються росту цін з боку своїх постачальників, які вкладають в ціну своїх товарів прогнозоване ними збільшення цін на комплектуючі і розгойдують цим "маховик" інфляції. Яскравий приклад інфляційних очікувань ми можемо спостерігати у сучасному повсякденному житті.

Не дивлячись на те, що поняття "інфляції" в різних державах вчені трактують по-різному, її потрібно розглядати як наслідок зовнішніх і внутрішніх причин[11, с.207].

Зовнішніми причинами є такі:

- ріст цін на світових ринках;
- зменшення доходів від торгівлі на міжнародних ринках;
- зовнішньоторговельний баланс значення якого є від'ємним;
- збільшення інтернаціоналізації господарських зв'язків між країнами, які

супроводжується збільшенням конкуренції на світових ринках капіталу.

Внутрішніми причинами є такі:

- деформація економіки;
- монопольне стан масштабних виробників та їх встановлення цін на ринках;

- профспілкова монополія на ринку праці та її можливість впливу на рівень оплати праці;
- монополія країни на грошову емісію;
- не пропорційність відтворення між споживанням і виробництвом, попитом і пропозицією.
- непомірно високі податки або відсоткові ставки за кредит[11, с.211];

Механізм інфляції – сукупність факторів, які перебувають у причинно-наслідковому зв'язку і спричиняють інфляцію, як правило, розглядається без виокремлення інфляційного механізму, а тому ці поняття певною мірою ототожнюються, а головними чинниками механізму інфляції вважають причини економічної кризи. Насправді деякі країни переживають економічну кризу або без інфляційних процесів, або з частковою інфляцією[10, с.354].

Механізм інфляції є окремою системою факторів, за допомогою яких держава вирішує свої економічні проблеми їм – антипод механізму формування вартості товару. В його функціонуванні беруть участь три складові вартість, гроші й ціна. Управління цим механізмом здійснюється за допомогою грошей і цін. Гроші є способом вимірювання вартості, а ціна – його грошовим вираженням. Тобто, вони перебувають у зв'язку. Якщо першопричиною інфляції є емісія грошей, то її наслідком буде підвищення цін і навпаки, штучне збільшення цін веде до емісії грошей[10, с.378].

2. Аналіз взаємозв'язку інфляції та бюджетних видатків в Україні

Для аналізу індексу споживчих цін (або індексу інфляції) та бюджетних видатків буде проаналізовано ситуацію в Україні протягом останніх 10 років тобто з 2008 по 2017 рік (табл.1).

Таблиця 1

Бюджетні видатки і їх взаємодія з інфляцією

Роки	Процент інфляції	Бюджетні видатки з урахуванням інфляції	Бюджетні видатки, млрд.грн.
2008	122,3%	240	309
2009	112,3%	270	307
2010	109,1%	343	378
2011	104,6%	398	417
2012	99,8%	493	492
2013	100,5%	503	506
2014	124,9%	393	523
2015	143,3%	385	680
2016	112,4%	732	836
2017	111,5%	962	1087

Рис. 1. Графік динаміки інфляції в Україні у 2008-2017 рр.

Розглядаючи графік динаміки інфляції в Україні у 2008-2017 роках (рис. 1) можна побачити нестабільність індексу споживчих цін, в одних роках він активно зростає в інших зменшується до ближче до 100%. Також можна помітити що в країні інфляція перевищує 100% в усіх роках окрім 2012 року у всіх інших роках індекс споживчих цін є більшим за 100%. У 2015 році інфляція зросла до 143,3% що є максимальним у аналізованому періоді, основним згубним чинником на економічну діяльність країни та зріст індексу споживчих цін до такого рівня була ситуація на сході України. Виконання зобов'язань за Програмою уряду України, зокрема проведення реформ у фінансовій, бюджетній, енергетичній та загальноекономічній сферах, забезпечило часткове відновлення макрофінансової стабільності та поклало основу потенціалу економічного зростання, зростання рівня життя суспільства, зменшення інфляції в державі. Також було проведено лінію тренду поліноміальної функції третього ступеня для аналізу динаміки інфляції даного періоду. Ця лінія показує що в державі є нестабільний індекс споживчих цін

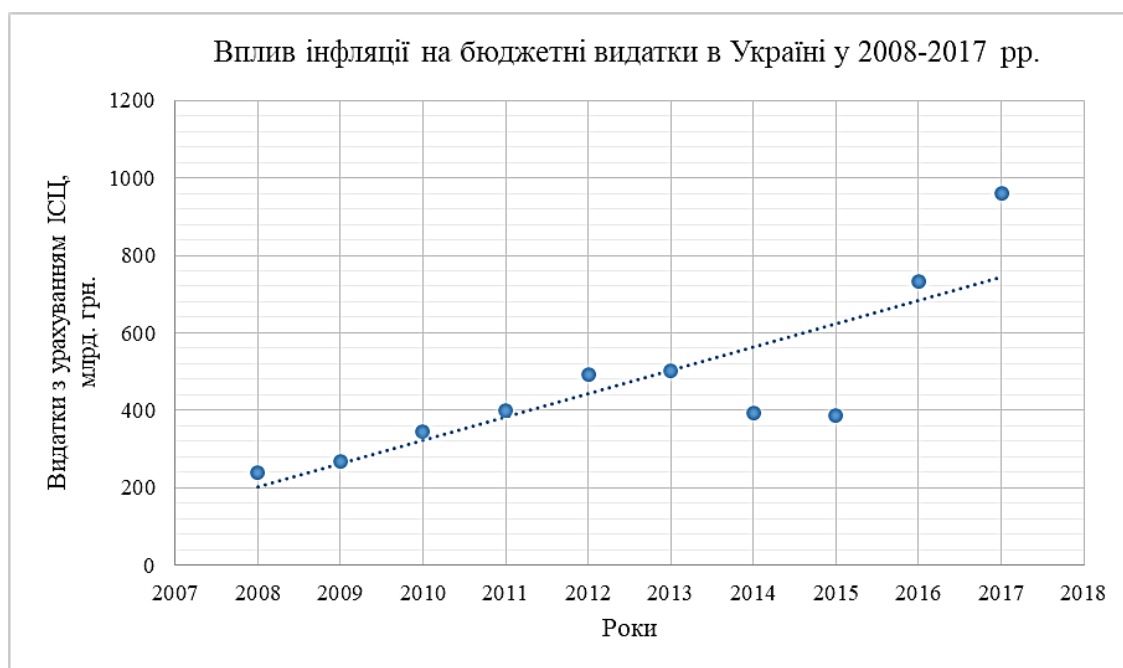

який зростає та зменшується періодично та в деяких роках достатньо стрімко.

Рис. 2. Графік динаміки бюджетних видатків України у 2008-2017 рр.

Аналізуючи бюджетні видатки в Україні в періоді з 2008 по 2017 роки однозначно можна сказати що вони зростають (рис. 1). На графіку добавлена лінія

тренду поліноміальної функції другого ступеня, яка найточніше показує динаміку бюджетних видатків України. Можна помітити, що з 2008 по 2013 рік бюджетні видатки зростали достатньо повільно, а з 2013 по 2017 рік відбувся достатньо великий зріст бюджетних видатків пов'язаний із ростом індексу споживчих цін, тому що саме в ці роки дуже стрімко зросла інфляція, що дуже пов'язано з

бюджетними видатками, оскільки держава збільшує видатки для того, щоб збільшити рівень прожиткового мінімуму населення в Україні.

Рис. 3. Графік впливу інфляції в Україні на бюджетні видатки у 2008-2017 рр.

Аналізуючи вплив інфляції (або індексу споживчих цін) на бюджетні видатки (рис. 3) можна помітити одночасно стрімкий ріст та стрімке падіння у деяких періодах, наприклад: з 2008 по 2013 рік одночасно зростає інфляція і бюджетні видатки, в 2013-2015 роках за рахунок зросту індексу споживчих цін зменшуються бюджетні видатки, а згодом з 2015-2017 рік, дуже стрімко збільшуються бюджетні видатки, тому що зменшився індекс інфляції, який позитивно вплинув на прожитковий мінімум України, тому що збільшились пенсії, заробітні плати, стипендії, соціальні виплати та інші виплати з державного чи місцевого бюджету. Також на графіку впливу було нанесено лінію тренду лінійної функції на якій

помітний зріст бюджетних видатків з урахуванням індексу споживчих цін відповідних років. В Україні галопуючий тип інфляції, тому при такій ситуації індекс споживчих цін (або індекс інфляції) зростає з 20% до 200% в рік, що в принципі впливає на збільшення бюджетних виплат та є серйозною загрозою для національної економіки, однак зріст самого рівня цін, тобто знецінення грошей, ще важко прогнозувати.

Також потрібно розглянути індекс споживчих цін у порівнянні з бюджетними видатками та доходами, поглянути на бюджетний дефіцит та порівняти його з інфляційним станом у державі на прикладі 2016 року.

Таблиця 2

Порівняння дефіциту бюджету і ІСЦ

Рік	Індекс споживчих цін	Бюджетні видатки, млрд.грн.	Бюджетні доходи, млрд.грн.	Дефіцит бюджету, млрд.грн.
2016	112,4%	836	783	-53
2017	111,5%	1087	989	-98

Порівнюючи бюджетні видатки та доходи бюджету можна сказати що індекс споживчих цін надзвичайно впливає на доходи бюджету, а також аналогічно впливає на дефіцит бюджету оскільки, він залежить від видатків, на які також впливають і доходи, на які індекс споживчих цін впливає більше ніж він впливає на видатки бюджету, тому що знецінюються гроші на які суспільство могло купити більше товарів і послуг у держави та дати більше доходу державі.

Отже, на даний момент Україна пережила економічну та фінансову кризи, які надзвичайно вплинули на бюджетні видатки, доходи та дефіцит, тому що у роки кризи індекс споживчих цін був надто високим.

3. Проблеми формування системи видатків державного бюджету

Видатки державного бюджету виступають дієвим інструментом регулювання фінансово-економічних процесів і засобом реалізації державної політики. В ньому - вагома частка ВВП, що розподіляється на розвиток національної економіки. При цьому основні функції бюджету виконуються за рахунок правильного управління його частинами, насамперед, видатковою частиною.

Згідно до Бюджетного кодексу видатки державного бюджету являють собою гроші, які спрямовані на виконання заходів і програм, передбачених відповідним бюджетом. У них не входить погашення боргів.[3, с. 143]

Система бюджетних видатків являє собою взаємопов'язану систему окремих елементів, що описують економічні відносини, які з'являються у результаті розподілу державних коштів та забезпечують реалізацію її функцій і завдань. Виникає важливе завдання – формування такої обдуманної системи видатків, частини якої були б рівномірно розділені між собою, а їх сума забезпечувала максимальне ефективне виконання мети бюджетної системи [7, с. 265].

Для опису системи видатків державного бюджету розглянемо їх класифікацію. Насамперед, в залежності від рівня бюджетної системи вона поділяються на: видатки Державного бюджету та місцевих бюджетів. Кошти Державного бюджету йдуть на управління та захист держави – виконавчу, законодавчу та судову владу; міжнародну діяльність; основні та прикладні дослідження; державні інвестиційні проекти; національну оборону, безпеку держави; програми з ліквідації наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС, охорони довкілля, попередження та усунення надзвичайних ситуацій; обслуговування державного боргу; проведення виборів і референдумів і ін.

Видатки на охорону здоров'я(медицину), житлово-комунальне господарство, соціальний захист, освіту, культуру і мистецтво, та ін. розподіляються між місцевими та Державним бюджетами. Загальні тенденції розподілу видатків зберігаються – на протязі декількох останніх років частина видатків Державного бюджету в загальних видатках Зведеного бюджету коливалась у межах 66-78%, цей

показник є значно більшим ніж показники багатьох країн (країн Прибалтики, Європейського союзу, Російської федерації тощо) [4, с.45].

Згідно з Бюджетним кодексом України видатки класифікуються: за бюджетними програмами (програмна), функціями (функціональна), економічною характеристикою операцій (економічна), а також ознакою головного розпорядника бюджетних коштів (відомча).

Функціональна класифікація видатків бюджету показує виконання функцій держави, насамперед, економічної – це видатки на економічну діяльність, захисної, соціальної – на культурну сферу та соціальний захист населення, , керуючої, та ін. Видатки спрямовані на задоволення суспільних потреб, вирішення важливих соціально-економічних завдань та його розвитку [3, с. 185].

Видатки бюджету за відомчою класифікація містить перелік основних розпорядників бюджетних коштів. Відповідно діючої класифікації бюджету виділяється понад 700 розпорядників. На 2017 рік аналіз Державного бюджету України дозволяє сформулювати загальні уявлення про розподіл видатків Державного бюджету між основними розпорядниками. Враховуючи те, що загальні планові видатки становлять 860,332 млрд. грн., узагальнено відомча класифікація, має наступний вигляд:

- Міністерство фінансів – 273,5 млрд. грн. або (31,8% загальних видатків)
- Міністерство соціальної політики – 153,7 млрд. грн.(17,9%);
- Міністерство освіти і науки – 86,8 млрд. грн. (10,1%);
- Міністерство охорони здоров'я – 76,1 млрд. грн. (8,9%);
- Міністерство оборони – 71,5 млрд. грн. (8,3%);
- Міністерство внутрішніх справ – 56,3 млрд. грн. (6,6%);
- Державне агентство автомобільних доріг – 21 млрд. грн. (2,4%);
- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ – 18,7 млрд. грн. (2,2%);
- Міністерство аграрної політики та продовольства – 9,6 млрд. грн. (1,1%);
- Міністерство юстиції – 9,5 млрд. грн. (1,1%);
- Державна судова адміністрація – 9,1 млрд. грн. (1,1%);

- Рада АРК, ОДА, Київська та Севастопольська МДА – 7,5 млрд. грн. (0,9%);
- Міністерство екології та природних ресурсів – 7,3 млрд. грн. (0,8%);
- Служба безпеки – 7,1 млрд. грн. (0,8%);
- Генеральна прокуратура – 5,9 млрд. грн. (0,7%);
- Міністерство культури – 4,4 млрд. грн. (0,5%);
- Міністерство закордонних справ – 4,1 млрд. грн. (0,5%);
- ряд інших розпорядників, на які приходить менше 4 млрд. грн. (менше 0,4% загальних видатків) [1].

Процес планування системи бюджетних видатків держави являє собою надскладну процедуру, яка включає принципи збалансованості, обґрунтованості та пріоритетності видатків тощо. При цьому основним принципом планування бюджетних видатків є необхідність дотримання норм пропорційності розподілу коштів. Проте, актуальною проблемою є проблема обґрунтування норм витрат коштів державного бюджету по статтях деяких науковців. Формування системи видатків має також враховувати і особливості року, такими в 2017 році є пенсійна реформа, реформування освіти, медицини, і ін [3, с.212].

Важливою частиною планування видатків є майбутнє запровадження програмно-цільової методики, яке запроваджене ще в 2002 році, але, в наші дні це не є реалізованим. Планування видатків має бути строго взаємопов'язане із забезпеченням корисності вирішення конкретних проблем. Насамперед, метод передбачає періодичне планування бюджету країни та місцевих бюджетів (3-5 років), обґрунтування видаткової системи на основі виявлених у бюджетних програмах завдань, системну напруженість на узгодження видатків з корисністю їх виконання.

Проведений аналіз деяких проблем утворення видаткової частини бюджету дозволяє скласти основні напрями покращення.

Забезпечення більшої прозорості частини видатків бюджету. При виложенні структури бюджетних видатків України на 2017 рік значно змінено рівень їх деталізації; обрахунок свідчить, проте що бюджетні видатки попередньо року розписані майже на 900 рядків, тоді як, як бюджет 2017 року містить менше ніж 600

рядків, частина рядків згруповані, мають узагальнені назви. Ця ситуація свідчить про зменшення відкритості системи видатків та формування більше можливостей для прийняття непрозорих рішень[3, с. 238].

Формування окремих бюджетів – поточного і стратегічного. Таке формування базується на використанні різних методологічних підходів: поточний бюджет має забезпечуватись лише поточними доходами і бути збалансованим, а бюджет розвитку (стратегічний) може мати дефіцит й фінансуватися за рахунок позик чи нерегулярних доходів, наприклад, надходжень від приватизації майна [4, с.99].

Та надалі встановлення програмно-цільового методу. Програмно - цільове планування видатків – це планування яке, спрямоване на результат. Необхідним є встановлення прямого зв'язку між формуванням видатків і досягненням конкретних результатів по бюджетним програмам, в тому числі необхідним є поширення програмно-цільового методу і на місцеві бюджети. Метод базується на проведенні системного аналізу корисності чи доцільності видатків[3, с.296].

Трансформація системи державних видатків у контексті стимулювання економічного зростання. Зростання частки капітальних видатків, бюджетних інвестицій, нарощування потенціалу інноваційної-інвестиційної складової бюджету є необхідною умовою розвитку економічного сектору країни. Неприпустимим є фінансування галузей, що сприяють розвитку виробничого, людського та ін. капіталу по остаточному принципу. Саме система видатків представляє собою потенційні можливості для розвитку економіки, реалізації економічних реформ і запобігання негативним наслідкам впливу фінансово-економічної кризи. Збільшення частки економічних видатків сприятиме нарощенню обсягів виробництва, і як наслідок, забезпечить збільшення доходної частини бюджетів[4, с.119]..

Обґрунтований розподіл видатків між державним та місцевими бюджетами. На сьогодні з 692 місцевих бюджетів лише 31 не отримують дотації вирівнювання з державного бюджету (наприклад, бюджети міста Києва, Дніпропетровська, Львова, Донецька, Запоріжжя, Сум, Полтави тощо.), а 661 місцевий бюджет (понад 95%) – отримує дотації вирівнювання з Державного бюджету[5, с.98].

Місцеві бюджети є більш соціальними, ніж бюджет держави, Видатки місцевих бюджетів на соціальні програми досягають до 70-80% видаткової частки, в той час, як видатки на економічну діяльність не перевищують 5%. З місцевих бюджетів фінансується вагома частка шкільної та дошкільної освіти, більша частка медичної допомоги, програм соціального захисту населення тощо. Необхідним є перегляд переліку видатків, що враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, розробка нормативів видатків, що будуть враховувати специфіку розвитку тих чи інших регіонів.

Основні принципи політики видатків державного бюджету формуються на основі вимог до бюджетної системи держави, що закріплені Бюджетним кодексом (насамперед, повноти, достовірності, єдності, об'єктивності і тд.) та на даному етапі конкретизуються наступними положеннями [7, с.110]:

- узгоджених стратегії та тактики планування бюджету на базі збільшення якості передбачень макроекономічних показників;
- уніфікація та спрощення побудови фінансової системи держави та її інституцій, ріст рівня її прозорості, подолання суперечливості, недостатньої визначеності та подвійності функцій національного управління;
- формування системи оцінки ефективності видатків державного бюджету за рахунок орієнтації бюджетної системи на досягнення конкретних цілей;
- аргументування стратегії зменшення грошового дефіциту за рахунок збільшення доходного потенціалу, збільшення рівня боргової безпеки методом реалізації теперішніх методів управління боргом країни тощо.

Покращення системи видатків державного бюджету є об'єктивно обов'язковою умовою та основою реалізації комплексу економічних реформ в державі[7, с.118].

Реальне економічне сьогодення вимагає використання сукупності виважених методів, форм і принципів перерозподілу видатків між різними рівнями системи бюджету держави, економічними показниками операцій тощо з ціллю покращення ефективності виконання завдань і функцій країни та забезпечення її постійного фінансово-економічного розвитку.

Структура видатків має відбивати стратегію зміни економічних відносин і ґрунтується на оцінці впливу рішень держави на подальший розвиток держави.

ВИСНОВКИ

На даній курсовій роботі були виконані такі поставлені завдання:

- 1) Виявити аспекти інфляційних процесів;
- 2) Проаналізувати взаємозв'язок інфляції та бюджетних видатків в Україні;
- 3) Розглянути проблеми формування системи видатків державного бюджету;
- 4) Визначити перспективи формування бюджетних видатків та використання у майбутньому;

Виявивши аспекти інфляційних процесів проаналізував інфляційний стан у нашій державі та порівняв індекс споживчих цін із бюджетними видатками України протягом останніх 10 років. Аналізуючи ці два макроекономічні показники можна сказати що інфляція в Україні не сильно впливає на бюджетні видатки, але тим самим збільшуються виплати пенсій, заробітних плат, стипендій, соціальних та інших виплат, тому що інфляція це процес знецінення грошей в держави, і вона менше впливає на сукупні видатки бюджету, але інфляція впливає на бюджетні доходи оскільки знецінюються гроші і суспільство менше купує «державні» товари і послуги, тим самим це впливає на бюджетний дефіцит, який дуже сильно залежить від бюджетних видатків.

Також було описано проблеми формування системи державного бюджету, який надзвичайно впливає на дохід суспільства держави, при різкій його зміні суспільство може підвищити рівень свого життя або навпаки рівень їхнього життя може різко зменшитись та погіршитись.

Список використаної літератури

1. Видатки державного бюджету за функціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cost.ua/budget/expenditure/>
2. Закон України Про Державний бюджет України на 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4282-vi>.
3. Сялямон-Міхєєва К.С. Сучасний стан формування видатків бюджету України: особливості використання / К.С. Сялямон-Міхєєва // Наук. вісн. Нац. ун-ту ДПС України, 2009. – №4 (47). – С. 72-81.
4. Небрат В. Державні видатки в системі регулювання економіки: світові тенденції та вітчизняний досвід / В. Небрат // Вісник КНТЕУ, 2009. – №2. – С. 12-19.
5. Богомолова Н.І. Ефективність бюджетної політики в системі фінансової безпеки держави / Н.І. Богомолова // Ефективна економіка, 2011. – №11. [Електронний ресурс].
6. Індекс споживчих цін за останні 10 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Інфляція та її соціально-економічні наслідки: Лекція /М.М.Павлишенко.- Львів: ЛДСГІ.- 2010.-С.19-25.
8. Лукінов І. Інфляційна політика, її руйнівні наслідки і шляхи їх подолання // Економіка України.- 2009.- №1.- С.3-14.
9. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. проф. С.В.Мочерного; Худож. оформ. В.М. Штогрини.– Тернопіль: АТ “Тарнекс” за участю АТ “НОЙ” та вид-ва “Світ”, 2003.– С.129 - 132.
10. Основи економічної теорії: Політекономічний аспект: Підручник / Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Каніщенко та ін.; За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка.– К.: Вища шк., 2003.– С. 404 - 406.: іл.
11. Савчук М. Інфляція в Україні: витоки і сучасний стан // Економіка України.- 2001.- № 2.- С.9-18.